

Vl. Pimenov

SPECTACOLE SOVIETICE, ÎN CINSTEA CONGRESULUI AL XXI-LEA AL P. C. U. S.*

În zilele istoricului Congres al XXI-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, teatrele noastre au prezentat o serie de spectacole noi și interesante. Actualitatea în continuă transformare și istoria eroică a tinerei republici sovietice, dezvăluite în aceste spectacole prin personaje pregnante, veridice, au răsunat ca un ecou viu al marilor și profundelor probleme teoretice și practice, care au fost ridicate în cuvântările rostite la Congres, în raportul prezentat de N. S. Hrușciiov.

A treia patetică, noua piesă a lui N. Pogodin, despre genialul conducător al revoluției — Vladimir Ilici Lenin, pusă în scenă la Teatrul de Artă din Moscova, încununează trilogia lui Pogodin: *Omul cu arma*, *Orologiul Kremlinului*. În aceste opere dramatice, Lenin a fost redat în diferite momente ale vieții și luptei poporului revoluționar, victorios. Dar dacă în primele două piese și spectacole ne-am întâlnit cu Lenin — organizator al Revoluției din Octombrie, cu Lenin care însușește poporul la luptă împotriva numeroșilor dușmani ai primei țări a sovietelor din lume, în schimb, în *A treia patetică*, întâlnim pe Lenin — conducător al tinărului stat sovietic, desfășurând o activitate uriașă pentru formarea unor cadre noi, pentru refacerea economiei distruse de război.

În spectacolul pus în scenă de cunoscutul regizor Mihail Kedrov, rolul lui Vladimir Ilici Lenin este interpretat de Boris Smirnov, artist al poporului din U.R.S.S. Actorul dezvăluie în această măreață figură atât trăsăturile concret-istorice, cât și ideile, sentimentele, reflecțiile leniniste care au făcut ca personalitatea sa să devină un minunat model, demn de urmat de generații întregi de revoluționari. Optimismul lui Lenin, optimism care însușește inimile în anii cei mai grei de ruină și foamete, mintea lucidă și clarvăzătoare a marelui conducător, pentru care realitatea nu era altceva decât un *urias șantier* în care se făurește prin foc și sânge noul univers al luminii și fericirii, visul cutezător al lui Lenin care oferă perspectiva viitorului în indicii reali ai prezentului, umanismul lui Lenin, incompatibil cu liberalismul pasiv și indulgența apolitică — sînt principalele trăsături care caracterizează spectacolul Teatrului de Artă și excepționala interpretare a rolului Lenin de către Boris Smirnov.

Evenimentele Marelui Război pentru Apărarea Patriei, a căror amintire s-a păstrat vie în memoria întregii lumi și îndeosebi a poporului nostru învingător, sînt reînviolate în piesa lui Afanasi Salînski *Toboșărița*, prezentată recent de Teatrul Armatei Sovietice.

Povestea unei curajoase comsomoliste, care din însărcinarea partidului a rămas într-un oraș ocupat de fasciști pentru a desfășura acolo activitatea ilegală, iar după eliberare, pentru descoperirea agenturii secrete germane — alcătuiește subiectul plin de dramatism al acestei piese. Nila Snejko (așa se numește eroina piesei lui Salînski) trece prin multe încercări grele. Profesiunea de agent al serviciului de informații, periculoasă prin ea însăși, se mai complică și prin faptul că ea nu are dreptul de a povesti nimănui, nici chiar celui pe care-l iubește, adevărata stare a lucrurilor; o împiedică datoria ei, severă, datorie care pentru un om sovietic este mai presus de orice. Această datorie o obligă să petreacă cu ofițerii inamici, să se plimbe cu mașinile lor și să flirteze cu acei de la gestapo. Și numai după moartea

* Articol scris special pentru revista „Teatrul”.

eroică a agentei, spectatorii află cine a fost această fată și ce a făcut ea pentru a contribui la victoria armatei patriei sale.

Pe scena Teatrului Armatei Sovietice, actrița Ludmila Fetisova a creat figura curajoasă și emoționantă a tinerei patriote. Fără să se lase antrenată de efecte facile, actrița a dezvăluit trăsătura principală a personajului — dragostea pentru patrie și ura neîțărmită față de dușmani.

Cîteva teatre din țară au prezentat noul spectacol cu piesa *Traseul* a tînărului scriitor I. Dvoretcki. Piesa vorbește despre munca plină de abnegație a poporului sovietic și arată cum bogata experiență de viață și înțelegerea clară a sarcinilor care stau în fața țării îi permit omului să-și însușească complicata profesiune de inginer, chiar în anii de maturitate, să lupte pentru nou, împotriva acelor care nu aplică în practică cunoștințele lor, cunoștințe neaplicate, care devin o povară pentru orice cetățean conștient.

Acțiunea piesei lui Dvoretcki se desfășoară în nordul îndepărtat, unde, în procesul de construire a unei vieți noi, a unor orașe noi, oamenii își făuresc și caractere noi, biruind slăbiciunile, luptînd împotriva rămășițelor trecutului în conștiință.

Spectacolul după romanul „Bătălie în marș” de Galina Nikolaeva, prezentat la Moscova pentru prima oară în cadrul decadelor artei kazahe de către Teatrul rus de dramă din Kazahstan, a fost pus în scenă și de alte teatre din Leningrad și Moscova și se bucură de un mare succes. Galina Nikolaeva, scriitoare care-și propune întotdeauna să cuprindă în opera sa cerințele imperioase ale vremii, știind să dezvăluie universul lăuntric al omului în atitudinea lui față de muncă, își consacră romanul muncitorilor simpli și organizărilor industriei sovietice, oamenilor care creează astăzi baza materială a comunismului.

Acestea sînt trăsăturile de bază care caracterizează și dramatizarea lui S. Radzinski și G. Nikolaeva. Din spectacol se desprinde munca încordată de zi

A. Popov (Feodor) și L. Fetisova (Nila) în „Toboșarița” de I. Salinski — Teatrul Central al Armatei Sovietice

L. Kruglov (Kaplin) și Vera Orlova (Irașcina) în „Mica studentă” de N. Pogodin — Teatrul „V. Maiakovski”.

cu zi a inginerului-șef al unei mari uzine, Bahirev, care luptă cu dirzenie împotriva oportuniștilor și carieriştilor; meditațiile profunde, creatoare ale tînărului inventator Sugrobov, străine muncitorului din timpurile vechi; procesul de formare a caracterului ferm și integru al tinerei muncitoare Dașa și multe alte destine interesante, evenimente substanțiale, importante prefaceri sociale. Pe spectatori i-a emoționat și viața personală a tuturor acestor oameni, nu totdeauna lipsită de sinuozități, nu totdeauna ideală și senină, dar totdeauna subordonată factorului principal al existenței omului sovietic — simțul de răspundere față de popor, simțul măreției datoriei sociale.

Teatrul „V. I. Maiakovski” a prezentat comedia veselă și instructivă a lui N. Pogodin *Mica studentă*. Subiectul acestei piese este simplu. Studenții de la Universitatea din Moscova învață, își dau examenele, iubesc și își făuresc planuri de viitor. Dar tocmai pentru că sînt tineri, pentru că și caracterele lor abia se formează — în colectiv dăinuie o exigență tinerească deosebită, o sinceritate uneori retorică, o principialitate inflexibilă, uneori naivă. Eroi piesei lui Pogodin nu știu să utilizeze totdeauna aceste minunate însușiri de caracter, astfel încît să nu pricinuiască amărăciune tovarășilor lor, să nu umbrească în conștiința lor lumea atît de veselă și de frumoasă. Viața însă merge înainte victorioasă, studenții devin absolvenți, pășesc în viitor înarmați cu tot ce a produs mai bun tînărul lor colectiv; totodată, aruncă peste bord egoismul, amorul propriu și nechibzuința, tot ceea ce a fost propriu unor oameni ce nu pășiseră ferm pe picioarele lor. În acest spectacol, montat viu și atrăgător, interpretarea multor actori este demnă de remarcat și, în primul rînd, acea a Verei Orlova și a lui Boris Levinzon, care au cucerit de mult dragostea spectatorilor.

La Teatrul de dramă din orașul Gorki a fost pus în scenă un nou spectacol după romanul lui V. Kocetov, *Frații Ergov*. Atît romanul, cît și dramatizarea vorbesc despre clasa muncitoare sovietică, despre călirea ei cu adevărat revoluționară, grație căreia au biruit încercările cele mai dificile. Eroi acestui spectacol au des-

tine complexe și interesante. În viața muncitorului Dmitri Eršov și a iubitei sale Leolea, războiul a lăsat urme adânci, de neșters, pentru totdeauna; pictorul Kazakov înțelege treptat că adevărata artă este indisolubil legată de viață, înțelege că numai prin pătrunderea vieții arta se dezvoltă și se consolidează. Muncitorul Stepan Eršov își răscumpără prin munca plină de abnegație lășitatea de care a dat dovadă în zilele luptelor împotriva fasciștilor. Alături de aceste figuri întâlnim multe altele, tot atât de emoționante și de convingătoare.

În acest spectacol se ridică cu multă acuitate și pasiune publicistică problema luptei împotriva oportunismului și carierismului.

La Teatrul Comsomolului Leninist (Moscova) și la Teatrul Tînărului Spectator din Moscova s-a jucat spectacolul după piesa lui Aleksandr Galici *Vaporul se numește „Vulturașul”*. Piesa, foarte originală, e pătrunsă de un fierbinte patos romantic. Dialogul în proză se împletește la fiecare pas cu versuri emoționante. În narațiunea despre actualitatea noastră se îmbină scene din istoria eroică a poporului, cu tablouri ale unui viitor care, deși e de domeniul fantasticului, nu e prea îndepărtat. Uitat de toți, vaporul „Vulturașul” este de mult ancorat la chei. În el se depozitează zarzavaturi, iar din cînd în cînd este prilej de joacă pentru copii. Dar iată că în oraș sosește un om plin de o tinerețe clocotitoare, de romanticism. Datorită relatărilor sale pline de fantezie, copiii încetează să mai vadă în „Vulturaș” doar un morman de fier vechi, și încetul cu încetul află glorioasa lui istorie revoluționară. Cu acest vapor, cîndva în anii războiului civil și în zilele Războiului pentru Apărarea Patriei, numeroși locuitori ai acestui oraș au navigat și au săvîrșit remarcabile fapte eroice. Prin eforturile copiilor și ale tovarășilor lor mai vîrstnici, „Vulturașul” este reamenajat și cu el se transportă cadouri pentru tinerii de pe pămînturile înțelenite care duc astăzi o luptă pașnică pentru recolte bogate în Uniunea Sovietică.

Tinerilor muncitori de pe pămînturile înțelenite le este închinată piesa lui Konstantin Finn și spectacolul de la Teatrul de Dramă și Comedie din Moscova

Scenă din „A treia patetică” de N. Pogodin — M.H.A.T.

Început de viață. Nu e prea lesne să-ți însușești profesia de agricultor, care trebuie să știe folosi toate realizările tehnicii sovietice, dar cu mult mai greu este să-ți călești inima, să învingi toate încercările la care te supune viața ce abia începe să se normalizeze, o viață atât de deosebită de preocupările și condițiile obișnuite. Tocmai despre lupta comsomoliștilor pentru recoltă și, ceea ce este important, pentru artă, tocmai despre lupta pentru puritatea morală proprie prietenilor, pentru o inimă generoasă, pentru loialitate în relațiile dintre oameni, pentru înaltul simț al datoriei, vorbește spectacolul *Început de viață*, a cărei formă expresivă, teatrală, dezvăluie deosebit de pregnant atât conflictul piesei cât și caracterele tinerilor cu ceritori ai pământurilor întelenite.

...Nu vom înșira toate spectacolele prezentate în ultima vreme la teatrele noastre. Am dori doar să subliniem că dramaturgia și actorii sovietici muncesc cu tenacitate, rodnic, că arta a început să cuprindă într-un diapazon mult mai larg fenomenele vieții, că temele actuale, importante, sînt îmbinate tot mai organic cu o formă artistică expresivă. Tot mai variate și mai îndrăznețe au devenit căutările creatoare ale oamenilor de teatru sovietici. Așteptăm totuși, bucurîndu-ne de aceste realizări, să vedem apărînd pe scenă și mai puternic reliefat, minunatul și eroicul om al epocii construirii comunismului în toată amploarea ideilor și acțiunilor sale cuceritoare, în toată complexitatea relațiilor sale de viață, în toată autenticitatea caracterului său nou, integru.

Crearea unei figuri atrăgătoare și impunătoare a muncitorului sovietic este o sarcină serioasă și nobilă, o sarcină care mai stă încă în fața dramaturgilor și teatrelor noastre. E o sarcină nobilă care va fi dusă la îndeplinire.

Virgil Stoenescu și Octav. Sava

ÎNTÎLNIRE CU VICTOR ROZOV

Mașina gonia de aproape o oră pe una din vastele magistrale ale Moscovei. Neobișnuiți cu circulația mării metropole, unde pe un bulevard pot trece opt mașini într-un sens și opt într-altul, pe un singur rînd, inimile noastre tresăreau din cînd în cînd speriate, atunci cînd evoluțiile șoferului deveneau prea îndrăznețe. Noroc că șoferul taximetrului ce ne conducea la Victor Rozov, era un maestru al volanului. Dar chiar el, un vechi cunosător al capitalei sovietice, nu știa cum să ajungă în strada Aeroportului. Și nu e de mirare. În Moscova răsar peste noapte zeci și zeci de noi quartale de blocuri, iar Rozov locuiește într-unul din aceste cartiere născute de curînd.

În cele din urmă am dat de adresa căutată. Un bloc uriaș, în curtea căruia staționau o mulțime de mașini particulare, se ridica impunător înaintea noastră. Am consultat tabelul cu locatari și am dat peste multe nume cunoscute, lucru explicabil, avînd în vedere că blocul fusese rezervat pentru scriitori și oameni de artă.

Cînd am sunat la ușa lui Victor Rozov, ne-a deschis chiar scriitorul. Ne-au impresionat de la început ochii lui vii, zîmbetul deschis, cald, prietenesc.

Mărunt de statură, uscățiv, cu părul blond, cu fața tînără, Victor Rozov respiră dragoste de viață, optimism. Cu greu ai putea crede că omul acesta atât de clocotitor și de entuziast stă claustrat în casă din pricina unei boli de inimă. Dar, vorbind cu Rozov, ne-am putut da seama că ecoul celor petrecute afară, dincolo de zidurile apartamentului său înțesat cu cărți, pătrunde viguros înăuntru și că scriitorul nu s-a lăsat învins și participă cu toate fibrele la viața palpitantă a popoului său.

Chiar în clipa în care ne primea, întrerupsese o discuție, bineînțeles în contradicțoriu, cu șefa colectivului pedagogic al Teatrului Central de Copii. (Legătura acestui teatru cu masele de școlari și de tineri a creat necesitatea unui astfel de colectiv.) Victor Rozov nu era de loc supărat că vederile lui se opuneau celor ale